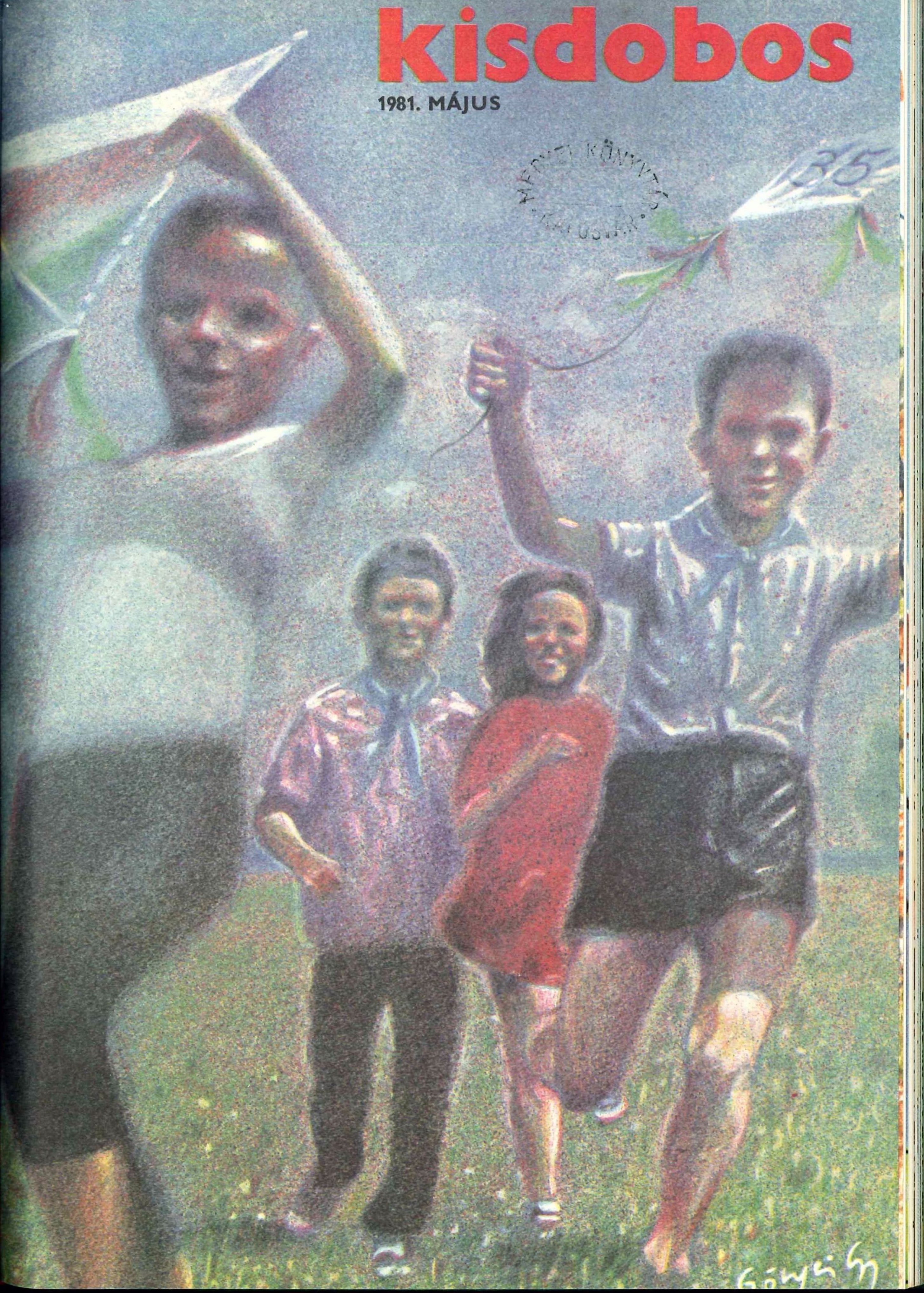

kisdobos
1981. MÁJUS

Miféle ajándék az olyan?

— Csak azt tudnám, hogyan készüljek fel valamire, amiről fogalmam sincs? És egyáltalán: miért kell örökké készülni valamire? — morgolódott Kis Szilvi, aki máskor jókedvű és többnyire mindent tud. Úgy látszik, nem rémhír tehát, hogy az utolsó matekfelmérője csak négyesre sikerült.

Mire délután ismét találkoztunk, szerencsére már sokkal vidámabb kedve volt. Így megszokott búvóhelyünkön nyugodtan munkához láttunk. Először összedobtunk egy kis előebédet: előkerítettük és a közösbe raktuk a zsebek mélyén fellelhető rágókat és más csemegéket. Ezután következett a vélemények, ötletek begyűjtése. Csak annyit tudtunk, hogy a gyermeknapon, amelyen úttörőmozgalmunk 35. születésnapját is ünnepeljük, nagy kirándulást tervez a csapat. Nem egyszerű, bakancsos túrát, hanem a településünkön kívüli réten és a mellette nyújtózó erdőben különleges, tréfás, játékos akadályversenyt. Hogyan lehet erre felkészülnünk?

— Tartsunk edzéseket! Hadd legyek én az erőnlét-felelős! — pattant fel Magyar Gyuri. A fiúknak tetszett az ötlet, ám a lányok nemigen tudták, mi az az erőnlét. Azért nem akadékoskodtak, rábízták Gyurira, ő nyilván tudja, ha említi.

— Mi meg Terkával felderítjük a terepet — jelentette ki a vállas Asztalos Tomi, s csak aztán fordult a húgomhoz: — Ugye, jössz?

Terkát majd szétvetette a büszkeség. Boldogan mondott igent.

— Mi pedig megkérjük az ajándékot, kísérjen el bennünket, és játsszon velünk a gyermeknapon — dobta be Kovács Kriszti.

Miféle ajándék? Ki adja, ki kapja? S aki adja, honnan vette? Kapta ő is, vagy találta? Kísérni, játszani is tud... Csak nem valami díszmadár?

Ilyesmiket olvastunk le egymás tanácstalan ábrázatáról.

Kriszti elégedetten nevetgélt, majd Bali Csabira nézett, aki sem ámuló szemével, sem pillantásával el nem árulta beavatottságát: — Mondjuk el nekik!

— Abban a gyárban, ahol Kriszti anyukája és az én apukám dolgozik, új brigádot alakítottak. A társaság egyúttal a KISZ-nek is tagja. Ők ajánlották fel barátságukat, segítségüket. Szüleink révén egy kicsit már ismernek minket.

— Mi meg elfogadtuk barátságukat a ti nevetekben is. Majd csak viszonozhatjuk valahogy — vette át a szót Kriszti. — Az akadálytúra a legjobb alkalom a megismerkedésre, barátkozásra. Én már olyan kíváncsi vagyok...

Hát még mi! Az osztály, illetve, bocsánat, a raj biztosan nagyon meglepődik. A rajvezető tanár néni is. Tudunk-e majd olyan jót játszani, mintha új, felnőtt barátaink is gyerekek lennének legalább a mi napunkon, a gyermeknapon?

Ez volna az igazi, ünnepi ajándék.

Máris Mária őrsvezető

Törő István

Nap-hívogató

Ide süss, öreg Nap!

minden bokrot,
minden házat,
minden kedves
gyermekarcot
simogasson sugarad!

süss a jövő vadlibákra,
villanó repülőszárnyra,
toronytetőnk fényezd ki,
melyben az ég nézheti
szelíd bárányfelhőit!

süss anyám kedvére,
hogy még sokáig nézze!

Úgy érzi, egy fejjel megnőtt a világban

Néhány hónap óta megszikkadt a szőlő földje is; a férfinép kapával esett a téli bakhátnak: megkezdődött a kitakarás. Mindenfelé serény derekak hajladoztak, ingek tarkálltak, kapák villogtak...

Torma János szintén a szőlőben dolgozik, fiastul. Laci kapálgat az élen — nem azért, mert jobban bírja, inkább az apja kívánsága, hogy a gyerek ott legyen a szeme előtt: ha valamit rosszul csinál, nyomban kioktatja. Laci most fordul a tizenhatodik esztendejébe: apja az idén fogta be komoly férfimunkára. Elég jól dolgozik a fiú, alig vét néha valami kis hibát; az apja csak azért szól néha-néha, hogy el ne bizakodjon túlságosan. Kapájuk ütemesen, egyszerre villan, két vágás jobbra, kettő balra s egy lépés előre. Laci már az ütemet sem véti el, és szusszal is győzi a munkát. Hát győzze is, hisz jóformán olyan magas, mint az apja, csak éppen karcsúbb valamivel. Torma csöndes elégedettséggel kapálgat mögötte, boldog jó érzés feszíti a mellét...

Laci szerencsére, egy igét sem szól: nagyon el van telve magával. Meg sejtelme sincs arról, hogy ez a nap ünnep az apja számára is, hiszen ha ránéz, olyan egykedvű az arca. Mintha nem is törődne azzal, hogy a fiával most nagy dolgok történnek, úgy néz, mintha nem is tudna semmiről. Szeretné világgá kiáltani boldogságát, végtelen örömét: ma ugyanannyi rendet takart ki, mint az apja, egy lépésnyivel se végzett kevesebbet! S nem is dőlt ki a munkában, éppúgy bírná, mint akárki más... Szinte szerelmes önmagába, s úgy érzi, egy fejjel megnőtt a világban, már nem az a gyerkőc, akit csak ide-oda küldözgetnek.

Részlet Szabó István „Torma bácsi" című elbeszéléséből

Görög Júlia rajza

Nagy Katalin

Kettőnk titkai

Németh Nelli rajza

„Nyalom a falat." Ennyit írtam csak. Amikor felolvastam, a többiek kinevettek. Mert ők sokkal szebbet tudtak írni. Mindenki felolvasta, amit a mamájáról fogalmazott. Így készül anyák napjára a mi osztályunk, az első-bé.

A tanító néni nem nevetett. Azt mondta, mesélhetek szóban is az anyukámról. De nem meséltem sehogyse.

Otthon nálunk sok fénykép van. Az egyiken anyukám nagyon kövér. Mondtam is, hogy elég csúnya itt. Mindjárt elmesélte a tudományos helyzetet. Amikor a fénykép készült, akkor én már ott fejlődtem, növekedtem az ő hasában. Úgyhogy ketten együtt voltunk olyan kövérek. Minden gyerek így kezd élni. Mert eleinte olyan pici, mint a mákszem, és ott legalább védve van. Én ezt nem is tudtam eddig. Nem is nagyon értettem. Megkérdeztem anyut, hogy például, amikor ő evett, a falat a fejemre esett? Megmagyarázta, hogy miért nem. A baba egy burokban van. Csak én nem tudtam még, hogy mi az a burok. Mondjuk olyan, mint a léggömb, ami vízzel lenne töltve. Abban fejlődik a baba, nem érheti semmi baj. Jól megvan a kis odújában! Néha mocorog, rúg is egy-egy picikét. Anyukám azt mondta, ő nagyon szerette, amikor rugdalóztam. Kigondolta, hogy hol lehet a talpacskám, és ott megsimította a hasán a ruhát. Amikor a baba már erős és elég nagy, mondjuk három kiló ötven deka, mint én voltam, akkor megszületik. A születéstől nagyon ordít. Lehet, hogy fáj neki a világosság, meg a hideg, meg a hangok. A jó kis burok-odújában semmi ilyen nem történt. Anyukám azt mondta, én is nagyon ordítottam, de ennek ő úgy örült, hogy örömében majdnem sírt.

Egyszer sírt is, de csak később. Erről szól a dolgozat.

Amikor hazamentünk a kórházból, akkor csak mi ketten voltunk otthon. És anyukám nagyon izgult, hogy jól tud-e majd bánni énvelem. Először tisztába tett; ezt így mondják. Ott feküdtem a heverőn szépen. Ő meg kibontott a pisis pelenkából. Hát akkor vette észre, hogy nem készített másik pelenkát, egy szárazat. Kifutott érte a fürdőszobába. Mire visszaért, látja ám, hogy nyalom a falat. Valahogy odagurultam a heverőn a fal mellé. És

akkor sírva fakadt az anyukám. Pedig különben nem sírós. Nagyon is sokat nevetünk. Ebből látszik, hogy akkor nagyon megijedt. Féltett engem, hogy valami bajom lesz a faltól. Mindig félt, még most is. Folyton mondja, hogy mi-mindenre vigyázzak. Ezt nagyon unják már az iskolás gyerekek. Én is. Csak a fal miatt nem bánom, és szót is fogadok.

Néha félek a sötétben. Ha rosszat álmodom és felébredek, mindig félek egyedül. Akkor átlopódzom anyuék szobájába, és zsupsz, bebújok őmellé. Jól összebújunk, és nem szólunk egy kukkot se, nehogy apu észrevegye. Ő nem szereti, hogy félek. Én se szeretem. De ezt csak anyu érti, apu nem.

Amikor még nem tudtam beszélni, az egész család tanított. Mama, papa, kérem, tessék, baba, pápá! Ezt mondogatták nekem, hogy hátha én is mondom majd. De nem akartam beszélni. Amikor végre megszólaltam, azt mondtam: hó-mün-sacc. Ez volt az én első szavam; halandzsa! Kicsit szégyellték is mások előtt, hogy nem tudok egy rendes szót. Csakhogy anyu megértette, mit akarok mondani: Hómünsacc: most szomjas vagyok! Hómünsacc: hát vegyetek föl! Hómünsacc: kérem vissza a mackómat, hogy kidobhassam megint. Néha most is mondjuk egymásnak anyuval, hogy hó-mün-sacc. És megértjük, mit akar a másik. És senki más nem érti, mert ez a kettőnk titka.

Még az orvostól is féltem. Az injekció nagyon fájt. Ha a hátamat kopogtatta, vagy a torkomba kukucskált, az nem fájt persze. Mégis féltem akkor is, mert nem tudhattam, mikor melyik van soron. Hát csak sírtam jóelőre, amikor beléptünk a házába. Akkor anyu sugdosott az orvossal. És a doki azt mondta: ezentúl, ha nem sírok, elvihetem sétálni a kutyáját. Ilyen kutya nincs is több! Ezüst díjat nyert a kutya-világ-versenyen. Mégis elvihettem sétálni. És akkor már nem sírtam az orvosnál. Azt se bántam volna, ha mindennap elmegyünk.

Még sok mindent mesélhettem volna a tanító néninek. Csak nincs kedvem. Anyu tegnap elutazott. Egy hét múlva visszajön, és hoz majd nekem mecsbokszot. Nem is nagyon örülök. Apuval kikísértük a repülőtérre anyut. És néztük a repülőt, amivel anyu utazott. Apu egyre magyarázott, hogy lökhajtásos, meg irányítótorony, radar-készülék. Ő nagyon érti az ilyesmit. Csak én nem figyeltem egyáltalán. Inkább behunytam a szemem. Anyu nélkül kevés a szülő.

Kiskun Farkas László versei

Készülődés

Figyelted? fölkapott a szél
egy pitypang-pelyhet —
ott szalad
a keskeny utca véginél:
röpíti egy csöpp vágyadat.

Eső zenél az ablakon,
neked dobol, dúdol, dalol:
régóta várnak rád nagyon,
szivárvány vára vár, de hol?

Falombon fénydal zendül át,
sugárkórus zümmög: Gyere!...
Hatalmas, kék virág kiált:
— Egyszem magom vidd
messzire!

Mennél, de várj még egy kicsit,
nem vársz hiába, hogyha vársz:
bíbor tükrét most fényezik —
megvár az Óperenciás.

A haspók öröme

Fő, sőt legfőbb főtétel
valami jó főtt étel:
főzelék hús-föltéttel.
A föltét a fő tétel
— de csak ha nem főzték el.

B. BAASZT
mongol író

BARÁTOK

Dórzsi a távoli Góbi-sivatagban élt, a vele egykorú Bat pedig az ország fővárosában, Ulan-Batorban. Már egy éve leveleztek egymással, amikor Dórzsi meghívta barátját a nyári szünetre.

Az első napokban Bat alig távolodott el a jurtától, egyre csak körülötte keringett. Unatkozott is eleget, hiszen Dórzsi nem ülhetett otthon, őrizte a juhokat, itatta a tevéket, vizet hordott anyjának. Hamarosan Dórzsi apja is elhagyta a jurtát — kihajtotta a tevéket a nyári legelőre.

Mindaz, ami Dórzsi számára megszokott, mindennapi dolog volt, Batot egyenesen ámulatba ejtette. A Góbi-sivatag valamiféle mesevilágnak tűnt a szemében.

Lassacskán azért megbarátkozott az ottani élettel. Segített Dórzsinak a juhok őrzésében, a tevék gondozásában. Tetszett neki a sivatag komor szépsége, s megszerette dolgos, becsületes, vendégszerető lakóit. Megannyi izgalmas élményben volt része naponta, s hogy el ne felejtse azokat, feljegyzett mindent egy füzetbe, mint a felnőttek.

Feljegyzéseket készített a háziállatok szokásairól, viselkedéséről. Különösen sokat írt a tevékről. Csodálta a munkabírását és türelmét. Az állat nagy fekete szeme jólelkűséget, bizalmat, nemességet, erkölcsi szilárdságot és munkaszeretetet tükrözött. Minden tetszett neki ebben a csodálatos állatban, még rövid farka és apró füle is. Miért is lennének másmilyenek? Ha oly nagy füle lenne, mint a nyúlnak, s olyan hosszú farka, mint az egérnek, oda lenne a fenségessége. Tetszett neki az állat erős lába, amely nagy kerek patában végződött. Lám, milyen célszerű minden a természetben, hiszen a tevének éppen ilyen erős, széles talpú lábra van szüksége. Mert ha olyan vékony patája lenne, mint például a füves pusztákon élő antilopoknak, hogy tudna haladni, szegényke, a homoksivatagban?!...

Szerette nézni, ahogy eszik és iszik. Megdöbbentette, milyen nyugodtan rágcsálja a különféle töviseket, amelyek olyan kemények és hegyesek voltak, mint a tű. Letépte hosszú éles fogaival a legkeményebb tövist, lassan bekapta, majd egyik oldalról a másikra tologatta nyelvével, mintha forró csörögefánk lenne. Aztán rágni kezdte, s fokozatosan lenyelte, letuszkolta hosszú görbe torkán át a gyomrába. Valósággal ámulatba ejtette a teve. Miféle állat képes rajta kívül megbirkózni ilyen tövisekkel? Időnként sajnálta is. Hogyan tud meglenni ilyen eledelen?...

Bat különleges élvezettel itatta a tevéket. Dórzsi mindennap kihajtotta őket a kútra. A fiúk megmerítették a vödröt a mély kútban, s nézték hogyan isszák a tevék a jéghideg tiszta vizet. Bat valahol olvasta, hogy a tevék sokáig kibírják víz nélkül, mivelhogy van bennük egy tartály. A hatvan litert is eléri! Ezért megkérdezte egyszer Dórzsit:

— Miért kell mindennap itatni a tevéket?

A barátja így válaszolt neki:

— A teve mindennap akar inni. Más dolog, hogy hetekig is kibírja víz nélkül. Ilyenkor a raktáron lévőt fogyasztja. Vannak persze lusta tevehajcsárok, akiknek egyszerűen nincs kedvük mindennap megitatni a tevéket. Ez nem jó dolog. Apám azt mondja, hogy a tevéket lelkiismeretesen kell gondozni, és mindennap meg kell itatni őket... Nézd csak meg a mi tevéinket — sima a szőrük, jóllakottak. Még a leghidegebb télben is hozunk nekik vizet a kútról... Igaz, csak másnaponként, hiszen télen nem kívánja úgy a vizet, mint a forró nyárban...

Minden nap, amelyet Bat a barátjánál töltött, megajándékozta valami érdekes élménnyel. Az egyik nap például észrevette, hogy az egyik teve hempereg a jurta közelében a meleg hamuban, amit a tűzhelyből szórtak ki.

— Gye-ertek, gyo-gyorsan!... Elesett az egyik teve, nem tud felállni a hamuból...

— Ne félj, fiacskám, nem lesz neki semmi baja! — nevetett Dórzsi mamája, Cevelma. — Az a hamu már nem olyan meleg. Nem hallottad még, hogy a teve mennyire szeret a hamuban hemperegni?

— Nem, nem hallottam...

— Na, akkor mondok neked egy mesét erről — szólt Cevelma, de mielőtt elkezdte volna, odaszólt a fiának: — Dórzsi, te már sokszor hallottad ezt, eredj, hozzál vizet!

Dórzsi elment vízért, a mamája pedig belekezdett a mesébe.

— Lehet, talán már hallottál is róla, hogy létezik egy ősi mongol naptár. Ez a naptár tizenkét évből áll, és minden év egy állatnak a nevét viseli, a legelső évet pedig az Egér évének nevezik. Hallottál róla?

Bat bólintott.

— De azt tudod-e, miért az Egér évével kezdődik a naptár?

— Nem.

— Nahát, idefigyelj! Amikor a bölcsek kigondolták ezt a naptárt, még nem tudták, kiről nevezzék el az első évet. Az állatoknak teljesen mindegy volt, melyik évet nevezik el róluk, csak a teve és az egér vitatko-

zott össze a dolgon. Az éles fogú, dühös kisegér kezdte az egészet.

„Én vagyok a legkisebb — cincogta —, velem kezdődjön a naptár!"

Erre a teve is megmakacsolta magát.

„Én vagyok a legnagyobb, engem illet az első év!"

Vitáztak, vitatkoztak, majd elmentek a legöregebb bölcshöz. Az öreg meghallgatta őket, majd ezt kérdezte:

„Mondjátok meg nekem, hol kel fel a Nap?"

„Keleten" — válaszolta a teve.

„Nem, nyugaton!" — cincogta az egér.

Akkor az öreg bölcs így szólt hozzájuk:

„Menjetek haza, s holnap mindketten figyeljétek a hajnalt. Azé lesz az első hely a naptárban, aki előbb meglátja a Nap felkeltét."

Elmentek haza. A teve hamarosan letelepedett egy rakás hamu mellé, amit valamelyik jurtából dobtak ki. Az egér mellette helyezkedett el. A teve az egész éjszakát ébren töltötte, kelet felé fordulva, egyre az ég alját nézte. Várta a Nap felkeltét. Az egér se hunyta le a szemét. Ő nyugatra nézett. Szintén a Nap felkeltét várta. És az egér látta meg előbb a Nap sugarait, amelyek megvilágították a nyugaton emelkedő hatalmas hegycsúcsokat. Mert hiszen a napsugarak előbb jelennek meg, mint maga az égitest.

Az egér örvendezve felugrott.

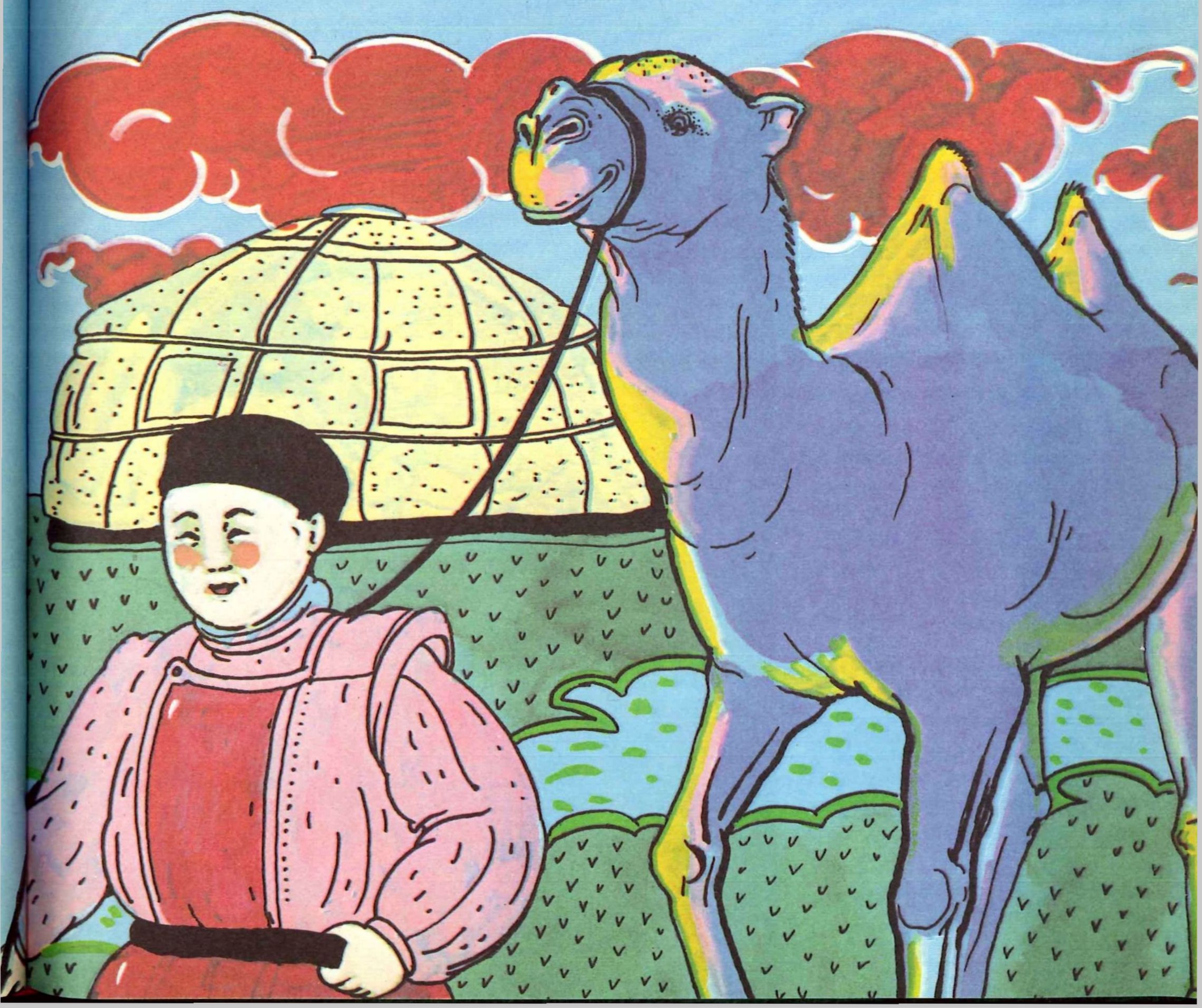
„Én láttam meg először! Én vagyok az első! Nyugaton kel a Nap! Nyugaton!"

És boldogan rohangált a még meleg hamuban.

A teve mérges lett, és belehemperedett a hamuba. Aztán jobbra-balra hemperegve igyekezett agyonnyomni az egeret. De az ügyes kisegérnek sikerült elmenekülnie a feldühödött hatalmas állat elől.

Az öreg bölcs kénytelen volt betartani a szavát, mert hiszen valóban az egér látta meg előbb a Nap felkeltét. Ezért a naptár első évét az Egér évének nevezik. A teve pedig attól kezdve, mind a mai napig ádázul gyűlöli az egeret. És ha valahol a földön kiszórt hamut lát, azon nyom-

Békés Rozi rajza

ban beleveti magát, s elkezd hemperegni benne — szét akarja lapítani a gyűlölt egeret...

Bár Bat szépnek és fenségesnek tartotta a tevét, de szerette volna, ha még szebb lenne.

— Ej, milyen kár, hogy nincs agancsa! — sóhajtotta egy alkalommal.

Meghallotta ezt Dórzsi anyja, és elmosolyodott.

— De hiszen régen volt agancsa, sok ágú, szép — mondta. — Aztán találkozott egyszer a folyóparton a szarvassal. A szarvas elmesélte a tevének, hogy vendégségbe hívták, s panaszkodott, hogy nagyon csúnya a bőre, és nincs semmiféle ékessége. A teve megsajnálta és nekiadta az agancsát. Kölcsönbe. A szarvas örömmel elfogadta a teveagancsot, s ígérte, hogy hamarosan visszaadja. De becsapta a hiszékeny tevét, és mind a mai napig nem adta neki vissza az agancsát... Megfigyelted, fiacskám, hogyan iszik a teve?

— Megfigyeltem — felelte Bat. — Kortyint néhányat, aztán körülnéz. És megint iszik...

— Na, ugye!... Ez azért van, mert a szarvas azt ígérte a tevének, hogy a patakparton adja vissza az agancsát. A teve iszik, s közben figyel, nem jön-e a szarvas.

— Óh, szegényke!

Ettől kezdve Bat még jobban szerette a tevéket, s még buzgóbban segített Dórzsinak gondozni őket. Szeretett volna minél többet megtudni róluk. Lejegyzett a füzetében minden mesét, dalt, népi mondást, amit a tevékről, lovakról és egyéb háziállatokról hallott.

...Nagyon jól érezte magát a Góbiban, ám egyszer mégis haza kellett utaznia. A két barát megállapodott, hogy a következő nyáron előbb Dórzsi utazik el Bathoz vendégségbe, aztán pedig együtt térnek vissza az aranyló Góbi-sivatagba.

Fordította: Kelemen Sándor

Fecske Csaba versei

Vándor

Megyek
megyek
tova
s túl
oda
hol a
vakond
túr
Oda
hol a
vakond
túr
de még
inkább
de még
inkább
azon
túl
Megyek
oda
hol a
róka
meg a
nyúl
csak egymásért
csak egymásért
bolondúl

Aranyat rejt a nyár

A Nap már hazaszállt:
elfogyó, sárga folt —
Az égi vizekben
fürödni kezd a Hold

Fürödni kezd a Hold,
a fűben csöpp bogár
Végtelen mezőkön
aranyat rejt a nyár

Aranyat rejt a nyár,
mezítláb jár a csönd
A földön béke van,
s fényesség odafönt

Joó Katalin

FÉLIX úr a fővereb

— Nézd csak — mondta Pirkó —, olyan az iskola, mintha nevetne.

Zoli felkapta a fejét: már megint hülyeséget beszél ez a Pirkó. Mindig kitalál valamit, mindig mond, hogy ki kihez, meg mihez hasonlít. Például van egy kutyasétáltató bácsi, kicsi mopszlikat sétáltat. Arra azt mondta múltkor Pirkó, hogy olyan, mintha ő lenne a kutyáinak az apja. Először nevettek, aztán jobban megnézték a kutyákat. Pirkónak igaza volt: valóban hasonlítanak a kutyák a gazdájukhoz és viszont.

— A mi osztályunk még a fogát is villogtatja! — mutatott fel Pirkó a tárva-nyitva maradt ablakszárnyra.

Az iskola lila fala ha nem is nevetett, de meglehet, mosolygott. Olyan színe volt, akár a kékpapírnak, melybe gondos szülők és nagytestvérek kötik be a könyveket, füzeteket év elején. A füzetek akkor még tiszták, egy oldal sem hiányzik belőlük. A könyvek szélén még nincs olyan jegyzet, hogy GIZI SZÉP, meg HÜJE, AKI OLVASSA.

A harmadik bé az első emeleten lakott.

A hetedikesek meg velük szemben. Év elején tőlük kapták az őrsvezetőket.

— Nálunk, a régi iskolánkban kismamának hívtuk Annamáriát, az őrsvezetőnket — mondta Jutka. — Ilyen hosszú haja volt — mutatta.

Gabi vinnyogni kezdett.

— Kár, hogy a régi iskolánkban nékünk fiú jutott... kispapa — és máris pukkadozott a nevetéstől.

— Most meg semmi sincs... — jelentette ki Pirkó —, pedig a hetedikesek adhatnának valakit.

Ezen vita támadt, úgymond, adtak, de aki lenne, az beteg.

— Pedig még nem ismer bennünket — mondta valaki, s ezen újra nevettek.

Kár volt.

A faliújságon valami cetli függött. Azon meg „figyelem, figyelem", meg mindenféle felkiáltójel, csupa pirosból. És az, hogy az Indián, meg a Tigris őrs vezetője üzeni, hová kirándulnak. A verebeknek azt üzeni az általuk nem ismert őrsvezető, bizonyos Papp Ica, hogy nélküle is megrendezik a kirándulást, mert helyettest küld.

— Még mindig nevet az iskola? — gúnyolódott Jutka, amikor Pirkóval hazafelé ballagtak. — Azt sem tudjuk, hová kirándulunk, pedig a kedves szülőket is szívesen látják...

— Én meg sem mondom... hogy aztán anyu hajnalban húst rántson ki, és minden a feje-tetején álljon!

— Nálatok is így van? Akárhová megyünk, előtte mindig két napig főz nagymama, meg anyu...

— Meg apu — mondta Pirkó —, nálunk ő főz jobban.

Erről aztán lehetett hazáig beszélni, hogy ki mit szeret leginkább, és hogy milyen az igazi rablópecsenye, nyárson forgatva?

A kirándulásra roppant unott képpel érkeztek a verebek. Az állítólagosan nevető iskola előtt találkoztak. A többiek rég elindultak már.

Ők meg vártak, vártak.

Már negyedórája álldogáltak.

Gabi Zoltánnal ugróiskolázott.

Pirkó megette a tízóraiját.

Jutka újracsomagolta a szatyrát. Ez csudaszatyor volt, időnként hátizsákká változott. Vagyis úgy készült, hogy egy szíj segítségével azzá tehették. A háta közepén nyomta valami Jutkát, ezért rámolta át az egészet.

A többi veréb üsd a harmadikat játszott.

A szemben lévő házból szemüveges, aktatáskás férfi lépett ki.

— Meddig várunk? — kérdezte ugróiskolázás közben Gabi.

Zoli az óráját nézte.

— Azt hiszem, még tíz percig, jó?

— Menjünk moziba! — kiáltották többen.

Mielőtt eldőlt volna, a sovány, szemüveges, aktatáskás férfi odaért hozzájuk. Krákogott kettőt.

Aztán megállt.

Nagyon halkan, szerényen kérdezte a hozzá legközelebb ugráló Gabitól:

— Ti vagytok a harmadik bés verebek?

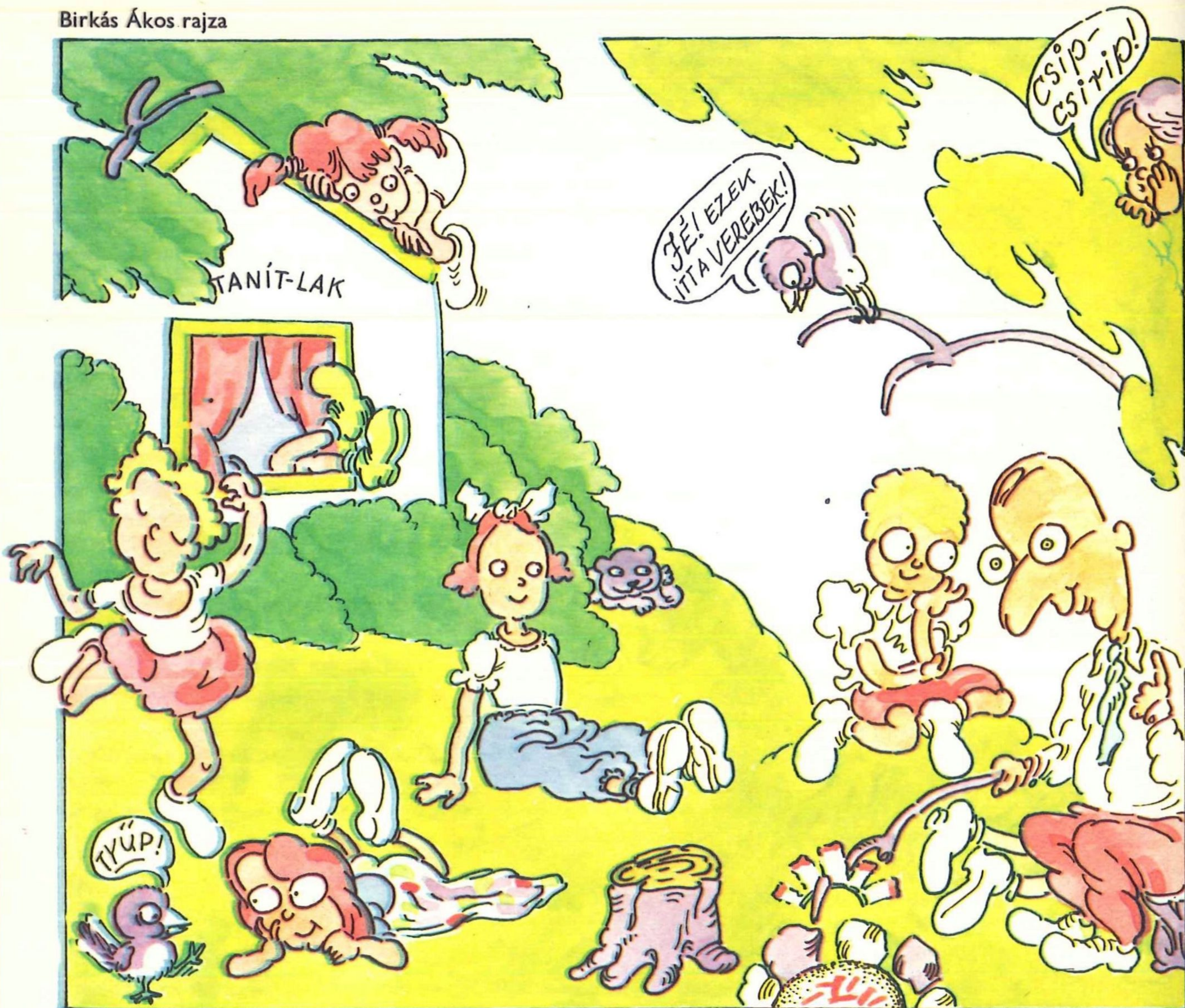
Gabi bólintott, és megállt.

A férfi nagyon tiszteletet parancsoló volt.

Talán szakfelügyelő és nem tudja, hogy ma kirándulásos napjuk van?

— Kit tetszik keresni? — kérdezték többen.

Birkás Ákos rajza

Körbeállták a férfit. Jutka megigazította a hátizsák-szatyrát, úgy figyelt.

— Tulajdonképpen nem tudom... — mondta az idegen. Aztán felfelé tekintett, mintha valami égi jelre várna.

De csak a szembenlévő ház hatodik emeletére intett fel.

— Minden rendben! — mondta, de halk volt a szava, nem is értette az, akinek szólt. Hogy kinek? Csak szőke hajat láttak a gyerekek meg hogy valaki odafent becsukja az ablakot.

— Papp Ica édesapja vagyok, az őrsvezetőtöké... ő beteg, tudjátok.

— És most hazamehetünk, mert nem tud velünk jönni — morgott Zoli.

— Nem, dehogyis! — mondta a férfi, és tiltakozóan felemelte a kezét.

— Mégsem szakfelügyelő — gondolta Gabi —, csak az ismeretlen őrsvezető papája.

— Szóval megkért a lányom, hogy helyettesítsem. Ő fekszik, talán tudjátok, gipszben van a lába, eltörött... de nem akarja, hogy miatta lemaradjatok erről a programról.

— Programot mond, nem kirándulást, talán azt sem tudja, hogy ma szalonnát akartunk sütni? — mérgelődött magában Gabi.

— Szóval, megbeszéltük, ma én leszek az őrsvezetőtök...

A verebek elfelejtettek szólni.

Némelyiküknek kinyílott a szája. Micsoda ötlet? Papa vezeti őket a lánya helyett?

— Kirándulunk, persze, kirándulunk, és beleegyezéstekkel igen szép helyre...

— Kispapa — pukkant ki Gabiból, és Zoli vele kuncogott.

Aztán buszra szálltak.

Akkor Pirkó megkérdezte.

— Tulajdonképpen hová megyünk?

— Ej — mentegetőzött a férfi —, nem is mondtam, hát hozzánk, a tanyára.

Tanya, az valami fehérfalú, mindentől távol levő épület, kutyaugatásnyi messzeségben az országút, tehén van, kis boci, petrollámpa — valami ilyent képzelt Gabi. Nagyon csodálkozott, amikor megérkeztek.

Messze volt az a tanya.

A busz végállomásától kereken tizenhét percet gyalogoltak. Egy legelőn is átballagtak. Pici házak sorakoztak, szép, ápolt kertekkel.

— Már öt éve megvan — mondta a férfi —, akkor ajánlotta az orvos, mert beteg voltam.

Pirkó hirtelen elképzelt egy receptet, melyre az orvos felrajzolja ezt a kis hegyestetős, emeletes faházikót, és azt mondja, kérem, naponta három kávéskanállal!

A házhoz virágos út vezetett. Veteményes ágyások sorakoztak. Hátul a ház mögött, odahordott fatuskókból pad meg asztal. Kicsit távolabb földbe mélyített valami.

— Szalonnasütő — mondta a férfi.

A gyerekek kezet mostak, és leültek volna falatozni. De a férfi nyársakat hozott elő, sót, paprikát, gyufát, és sok-sok rőzsét.

— Előbb füst lesz. Szalonnát parázson jó sütni! — magyarázta.

— Addig csinálnánk valamit! — mondta Jutka, és gyomlálni kezdett.

Akadt tyúkhúr, hiszen nagy volt a kert.

Aztán a bejáratnál álló hatalmas lombú fát állták körül.

— Szelídgesztenye, harminc esztendős — magyarázta az őrsvezető papája. Beszélt a gyerekeknek a fák koráról. Arról, hogy az ember arcán a barázda, meg ősz hajszál a fején mutatja az esztendők múlását. A fáknak gyűrűik nőnek...

Úgy hallgatták minden szavát, hogy kérdezősködni is elfelejtettek.

Hogy milyen volt a sültszalonna?

Aki evett már, gyaloglás után, barátokkal közösen nyársra szúrt, zsírt lecsöppentett, hagymával ékesítettet — az tudja!

Aki meg nem, az megismeri ezután.

A hamuban krumplit sütöttek.

Soha ételnek olyan íze nem volt, mint ennek! Gabi valamikor saját fiának emlékezik majd erre a kirándulásra, és tanúnak hívja felnőttkori akkor is legjobb barátját, Zoltánt, hogy úgy-e, annál jobbat azóta sem, soha?...

Papp Ica beteg hetedikes lábatörött őrsvezető édesapjának mindenre volt gondja.

A lilafalú iskola aludt, mire hazaértek.

Minden ablakszeme sötét volt, és a sárga sötétítő függöny őrizte a csendet.

— Nagyon szépen köszönjük a kirándulást — mondta Jutka, amikor hazaértek.

Pirkó hozzátette:

— És Icát üdvözöljük.

— Bár még nem ismerjük — mondta Gabi.

— De egyszer felmegyünk — szólalt meg Zoltán.

— Addig is, máskor is tetszik őrsvezetni bennünket? — kotyogott közbe valamelyik veréb.

A férfi mosolygott.

— Szívesen... örülök... — kicsit dadogott, látszott, egészen elérzékenyült.

— Akkor a bácsi főveréb lesz! — nevetett fel Pirkó.

— Papp bácsi nevét még nem tudjuk — próbálta helyrehozni Jutka.

És a bácsi máris mondta:

— Papp Félix vagyok... — látta a meglepetést a neve hallatára. — Nem egész iksz, hanem csak fél iksz, és mától fogva főveréb. Különben nevezzetek Félix bácsinak!

Már a kapu becsukódott utána, amikor a verebek magukhoz tértek.

— Úristen! Sok marhaságot mondtunk vajon ma? — lehelte Pirkó.

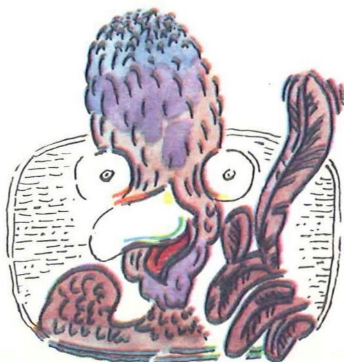
— Nem többet, mint máskor — szólt Gabi.

— De hogy Papp Félix, Papp Ica papája! — álmélkodott Jutka. — Ezért volt olyan ismerős! A tévében láttuk!

— Amikor a gyereknevelésről beszélt — döbbent meg Zoltán.

Még kisideig álmélkodtak. Aztán Pirkó megjegyezte:

— De legalább ő ért is hozzánk! Nem igaz?

A bögrét megtöltik, de mi legyen a gyerekkel?

A hajdani Budafok egyik büszkesége az emeletes polgári fiúiskola volt. Itt tanított Berzeviczy Gizella, a földrajz és a történelem szerelmese, aki 1919-ben a Tanácsköztársaság ügyéért a harcot is vállalta.

A régi Budafok ma Budapest XXII. kerülete, a fiúpolgári pedig négyszázötven általános iskolás második otthona. Berzeviczy Gizella a pedagógus KISZ-szervezet névadója.

Tucatnyi ifjú nevelő 1976-ban elhatározta, hogy megalakítja a KISZ (Kommunista Ifjúsági Szövetség) iskolai szervezetét. Vállalták, hogy ifjúkommunistákhoz és névadójukhoz méltóan nevelik a rájuk bízottakat, és alakítják saját közösségük életét. Ma huszonhét pedagógus-KISZ-tagot számlál a helyi szervezet. Közben megkapták a KISZ Központi Bizottságának Dicsérő Oklevelét.

Elsősorban a KISZ-eseknek köszönhető, hogy az iskolának bensőséges kapcsolatai alakultak ki a környék üzemeinek, intézményeinek felnőttjeivel. Az „Egy üzem — egy iskola" mozgalomban ők az „Egy raj— egy szocialista brigád" barátkozását segítették.

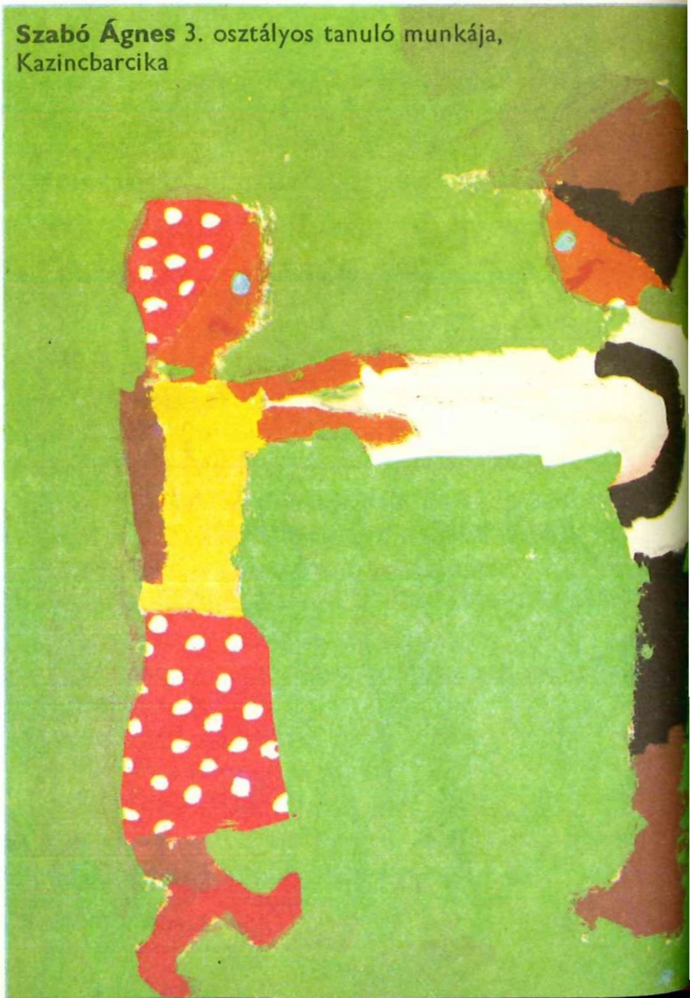
Katonababák — omló falak

Nemrégiben új mozgalmat indítottak: „Egy osztály — egy KISZ-szervezet". Az első KISZ-es kapcsolat még hat éve szövődött a Papírgyár Váci Mihály KISZ-szervezete és a mostani hetedikes Gárdonyi Géza raj gyerekei között. Hat esztendő! Gyerekek életében, bizony, nagy idő, és felnőttekében sem csekély. A barátság hat év alatt sok próbát kiállott. Tán annyira erős, hogy a gyerekek szétszéledése, az általános iskola elhagyása sem szünteti meg. S ha néhány gyerekben, felnőttben mégis? Akkor a volt barátság emlékül hagyja a hiányt. Arra sarkall, hogy keressenek új barátokat.

A mostani kicsik, a Móra Ferenc raj negyedikes kisdobosai a hárosi honvédség KISZ-alapszervezetével kötöttek barátságot. Mit adhatnak egymásnak? Például azt, hogy a kisdobos fogadalomtételt a katonák teszik látványos, ünnepélyes szertartássá. Minden kisdobosnak saját avató-katonája köti fel a béke-színű nyakkendőt. A katonababák névadó ünnepségén meg a kisdobosoké a szó: műsort, nyakkendőt ajándékoznak a katonák apró csemetéinek. A hétköznapból több van, mint ünnepből, de hogy-hogy nem, néha az öröm még ezeket is emlékezetessé formálja. Amikor a katonák lebontották a volt napközit az iskola mellett, mindenki ujjongott, aki látta. Mert ha ők nem vállalták volna ezt barátságból, a gyerekek tán most is oda, az elavult falak közé járnának. Így még nyár derekára elkészül az új épület.

Vendég az űrhajós és a siker

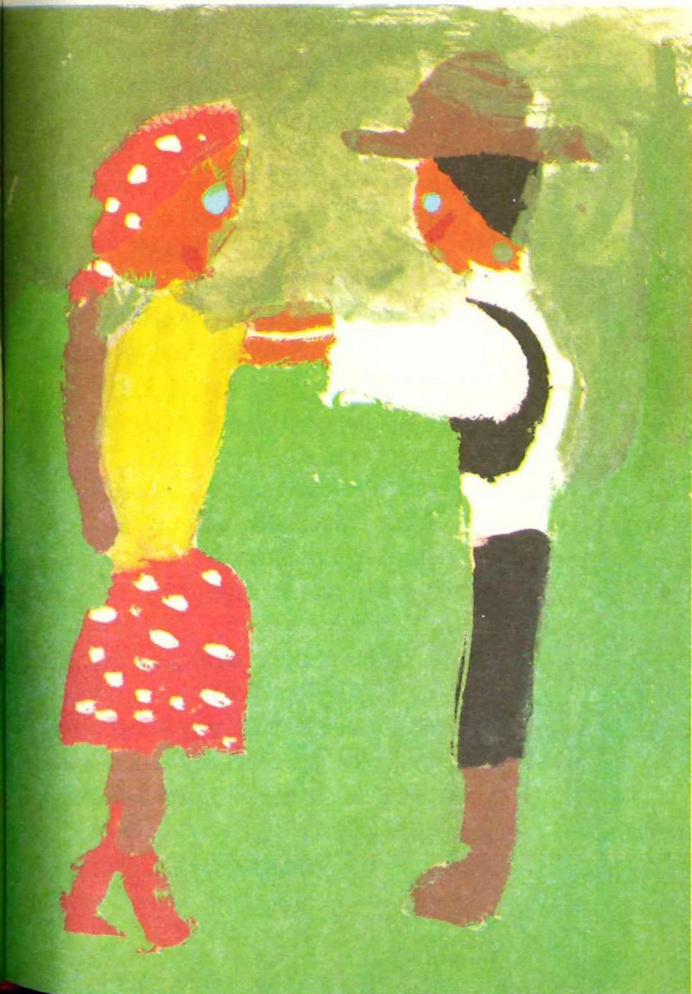
A Móra Ferenc raj Farkas Bertalannal, az első magyar űrhajóssal is találkozott már.

Szabó Ágnes 3. osztályos tanuló munkája, Kazincbarcika

Ezt is katona barátainak köszönheti. Az űrhajós a honvédekhez ment látogatóba, s ők nem feledkeztek meg kis barátaikról. A kisdobosok ezt szép műsorral köszönték meg.

A siker gyakori vendég az iskolában. A kisdobos fiúk az idén megnyerték a kerületi tornaversenyt (a lányoké lett a második hely). A Kazinczy-versenyen, amelyen azt döntik el, ki beszéli legszebben anyanyelvünket, — már másodízben lett övék a pálma. A párt legutóbbi budapesti értekezletét a legszebben beszélő gyerekek: Bognár Andrea és Annamária (a Móra raj kisdobosai és ikertestvérek) köszöntötték.

A könyvtáruk nincs hét lakatra zárva, és a Minta könyvtár címmel, s csaknem tízezer kötettel dicsekedhet. Itt tartják meg a történelemórákat. A szaktantermek is remekül felszerelt helyiségek, nem gond a tudnivalók bemutatása, szemléltetése. Az írásvetítő, tévé, magnetofon, lemezjátszó is bármikor előkerül, ha szükséges. A KISZ-esek és idősebb munkatársaik kitűnően értenek a hűséges segédeszközök alkalmazásához: az iskola az audiovizuális képzés (a hallás és látás révén elsajátítható, segédeszközökkel átadható tudás) központjává fejlődött. Tán nem is csoda, ha a gyerekek szaktárgyi versengésében mindig akad nyertes az iskola, s egyben a Martos Flóra Úttörőcsapat diákjai közt.

Tanítani is tanítanak

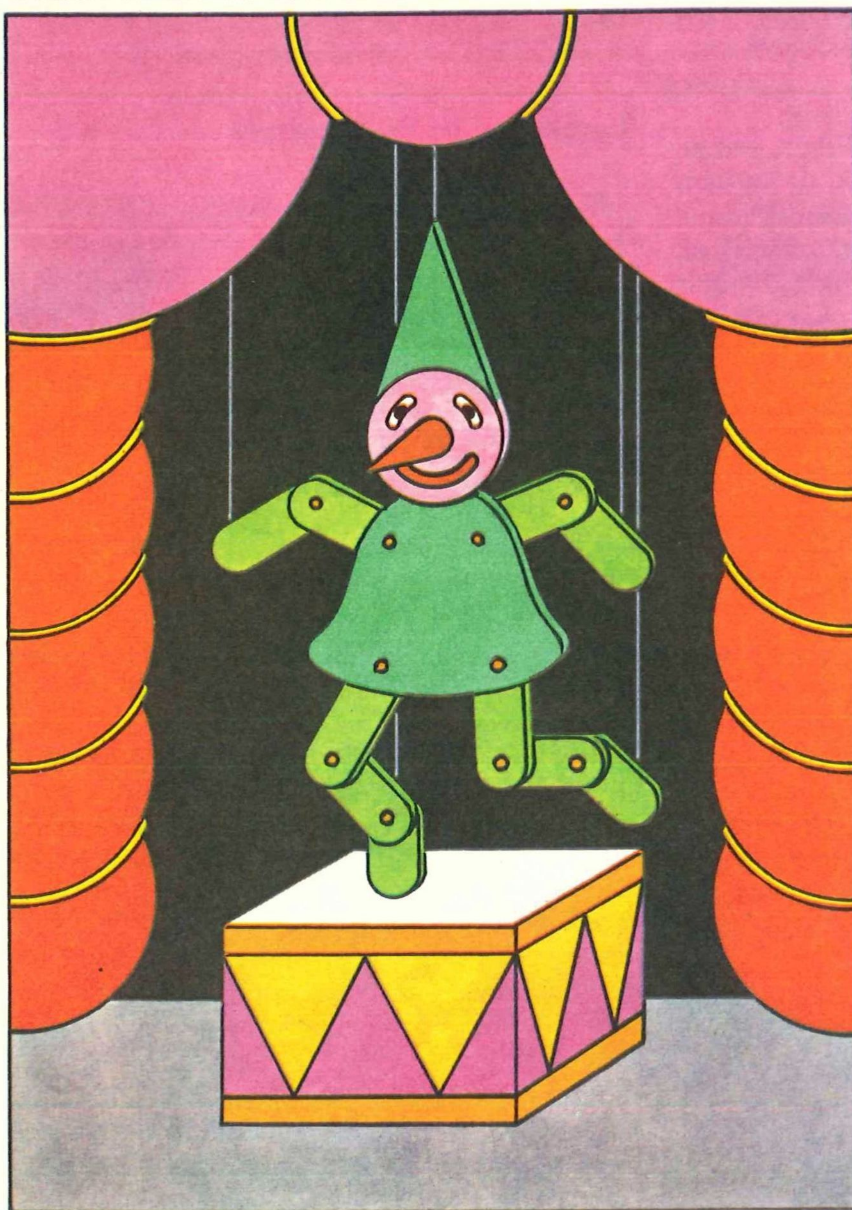
Minden KISZ-es pedagógus osztályfőnök és rajvezető. Társadalmi munkájuk egy részét a Dolgozók Esti Iskolájában végzik: ingyen korrepetálnak a gyengébb tanulókkal. E munkán kívül gyakorló főiskolások szakmai irányítását, tapasztalataik átadását is elvállalták. Az idén négy főiskolás jár hozzájuk. A tantestület tagjai sokat tesznek a XXII. kerületért. Örülnek, ha kiemelnek, fontos, felelősségteljes beosztásba helyeznek tőlük valakit. Ez az egész tantestület munkájának elismerését jelenti. A legtöbben, persze, azért az iskolában maradnak, s úgy vesznek részt politikai, úttörőmozgalmi sőt gyermekvédelmi teendők ellátásában egész kerületük hasznára.

Ráadásul mindezt vidáman, könnyedén, ahogy fiatalokhoz, KISZ-tagokhoz illik. Hogyan bírják? Miért nem látszik rajtuk és munkájukon fáradtság? Arányi Istvánné, a Móra raj vezetője (az iskola és a kerület kisdobosvezetője) válaszul egykori kedvenc tanárát idézte: „A gyerek nem bögre, amit meg kell tölteni, hanem fáklya, amit fel kell lobbantani". A félig tréfás, félig ünnepélyes mondatot egészében igaznak fogadta el. A KISZ-titkár Wiesner Péter pedig így felelt: „Tudom, hogy némelyik gyereknek nem a második otthona az iskola, hanem az első, mert csak itt van nyugta, itt figyelnek rá. Nem hiszem, hogy az ilyen gyerek sorsán sokat lendíthetek, de azt remélem, hogy sok év múlva, amikor majd az ő gyereke jár hozzám, rajta fölfedezhetem a mostani jószándék, türelem és szívós munka hatását."

Búcsúzunk a termektől, folyosóktól. Az egyiken egy vénséges vén, hajókoffer méretű rádió bámul a világba fehér gombszemekkel. S hogy a látvány bárkit meg ne tévesszen, a gyerekek ráírták: KÍVÁNSÁGLÁDA.

Mit kívánjunk? Varázserőt a ládának? Ugyan mit érne neki? Varázserőt a kívánságteljesítőknek, a pedagógusoknak, a KISZ-eseknek? Tán el sem fogadnák. Az ő munkájuk nem az elvarázsolás, hanem az ébresztés. A kíváncsiság, az életszeretet felébresztése. Azt meg földi erővel kell győzniük.

Józsa Teréz

Vida Győző rajza

Ünnep

Mindenki az ünnepi műsorra készülődött. Az volt a feladatunk, hogy keressünk verset. Bújtuk a könyvtárakat, az újságokat. Még titkolóztunk is egymás előtt.

Lázas izgalommal jött el a nagy nap. Fellobogózták az iskolát. Meseország nemzeti színei virítottak minden ablakon. A tornateremben nagy drapériával leborított asztalhoz ült az Elnökség. Igazgató, Igazgatóhelyettes, a Kisdobosvezető és Juliska mamája, a SZMK elnöke. De akkor már tele volt a tornaterem, felsorakoztak az osztályok.

Az Igazgató Bácsi köszöntő szavai után kezdődött a műsor. Először mindenki énekelt. Azután jöttek a szavalatok. Piroska állt ki elsőnek.

Vándor, állj meg itt,
Ünnep van megint.
Kitűzték a lobogót,
Könnyes szívünk dobogó!

Nagy taps fogadta a verset. Piroska elpirult.

Aztán újak jöttek, két testvér kézenfogva. Ők is meghajoltak, nagy hangon egyszerre rázendítettek:

Vándor, állj meg itt
Ünnep van megint.
Kitűzték a lobogót,
Könnyes szívünk dobogó!

Senki sem vett észre semmit. Most én kerültem sorra. Megköszörültem a torkom:

Vándor, állj meg itt...

Az elnökségben zavar támadt. Az Igazgatóhelyettes Néni elfehéredett, súgott valamit az Igazgató Bácsinak. Ő elmosolyodott, intett, hogy csak folytassam.

Könnyes szívünk dobogó...

Amikor Fehérlófia megszólalt, már nevetett az egész iskola.

Ván...

A tanító nénik alig tudtak rendet teremteni. Egyszer csak Paprika Jancsi kitoppant a dobogóra:

— Ezt tessék megnézni! — és kézen állt, körbejárta kézenjárva a dobogót, utána vetett három cigánykereket. Amikor kész lett, odaállt az elnökség elé.

— Én verset nem tudtam tanulni, mert egy kicsit nehéz fejű vagyok, de én vetem a legszebb cigánykereket egész Meseországban! Aki nem hiszi, járjon utána! Jöjjön fel délután az Ezüstrétre, ahol az egész Holnemvolt őrsöt megtanítom erre!

Akár hiszitek, akár nem, az ünnepség elnöksége megígérte, hogy eljönnek. Délután beálltak valamennyien. Megizzadtak, úgy próbálkoztak, de olyan szép cigánykerekeket, amilyet Jancsi, nem tudott egyikük sem vetni. Hát így ért véget az ünnepség a mesebeli iskolában.

Itt a vége — fuss el véle!

Trencsényi László

A fehér teve

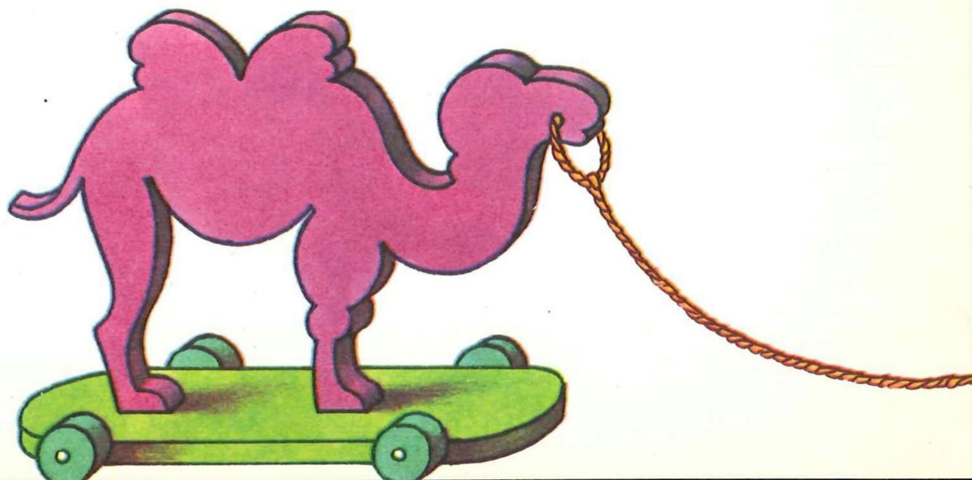
Mongol játék

Fiatalok játéka a szabadban: tízen-tizenöten vesznek benne részt. Mindenekelőtt választanak maguk között egy „tevecsaládot": egy tevemént, tevekancát, és tevecsikót. A tevemének bekötik a szemét, és amikor már nem lát, a többi játékos valamerre a bokrok, fák között eldugja a tevecsikót. Amint ez megvan, leveszik a kötést a mén szeméről. Erre ez megkérdezi, hogy „Hová lett a csikóm?" A kanca így válaszol: „A földbe ment." A mén másodszor is megkérdezi, hogy hova lett a csikó. A kanca most így felel: „Az égbe ment." Erre már a tevemén megharagszik, és elindul, hogy megkeresse a csikót.
A játékosok követik a keresőt, és közben folyton kiabálnak: „Tevecsikó, tevecsikó!", hogy figyelmeztessék és jelezzék, hogy merre járnak.
A tevecsikó egyre távolabbra csalogatja a mént, és közben igyekszik olyan helyzetbe kerülni, hogy sértetlenül visszatérhessen a kiindulási pontra. Alkalmas időpontban tehát futva visszatér az otthonába. A mén azonban, mihelyst észreveszi, üldözőbe veszi, és ha sikerül elfognia, akkor meg is nyerte a játékot.
A csikó csak úgy szabadul meg az elfogástól, ha fürgébb, mint a mén, és amint visszaér a kiindulási pontra, a többi játékossal, akik közben szintén odaérkeznek, összefogódzik.
Ebben az összefogódzott láncban elöl áll a kanca, azután a többi játékos következik, és a csikó zárja a sort.
A játék három-négyszer ismétlődik, akkor aztán új családot választanak.

Lukácsy András: Népek játékai című könyvéből

Szuhe-Bator Úttörőszervezet

Mongólia úttörőinek szervezetét nevezik így 1965 óta. Ekkor nyerte el szervezetük a Szuhe-Bator Érdemrendet. Alig fél esztendővel a Mongol Népköztársaság kikiáltása után, 1925. május 8-án alakult meg az első úttörőcsapat Ulan-Batorban. Mongólia fővárosában. Nehéz feladatok várták az ifjú úttörőket: harc az elmaradottság ellen, a világi (nem egyházi) oktatás megszervezése.
Feladataikat olyan sikeresen oldották meg, hogy ma a Szuhe-Bator Úttörő Szövetségéhez tartozni kitüntető dolog. Taglétszám 230 ezer. Valójában minden 3—7. osztályos gyerek tagja a szövetségnek. Az úttörőszervezet egységei csapatok, mint nálunk. Az iskolák, a kollégiumok és az úttörőcsapatok mindenben együtt munkálkodnak. A jórészt ma is pásztorkodással foglalkozó szülők gyermekei kollégiumokban tanulnak.
Az 1—3. osztályosok vitézek (bator mongolul vitézt jelent), a 4—8. osztályosok ifjú Szuhe-Batorok lehetnek.
Egyenruhájuk: fekete szoknya, illetve nadrág, fehér ing, piros sapka elöl bojttal. Nyakkendőjük vörös.
Jelmondatuk: A szocializmusért mindig készen álltok? Mindig készen állunk!
Jelvényük: ötágú csillag, benne mongol felirat; és példaképük Szuhe Bator arcképe, mely fölött a forradalom sokágú lángja és a háromágú pionírláng lobog.

ZRÍNYI MIKLÓS, AZ ÁLLANDÓAN
FOSZTOGATÓ ZSOLDOSSEREGEKKEL
SZEMBEN, SZERVEZETT ÁLLANDÓ
NEMZETI JELLEGŰ HADSEREGET AKART

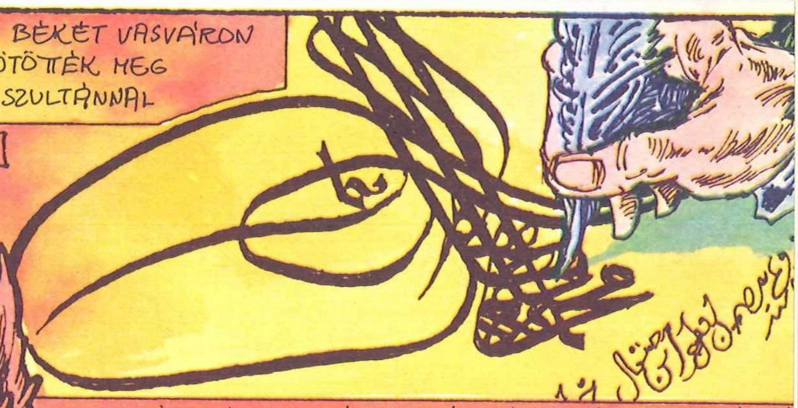
1663-BAN A TÖRÖK HADJÁRATOT INDÍT. AUGUSZTUS-BAN ELESIK ÉRSEKÚJVÁR.

1664 JANUÁRJÁBAN ZRÍNYI LEROHANJA A HÓDOLTSÁGOT. VÁROSOKAT FOGLAL EL, ERŐDÖKET RONT LE ÉS FELGYÚJTJA A HÍRES ESZÉKI HIDAT. E TETTE RÉVÉN EURÓPA-SZERTE ISMERT LETT, DE A CSÁSZÁR MONTECUCCOLIT BÍZTA MEG A FŐVEZÉRSÉGGEL

A MEGKÖTÖTT BÉKE NEM A NEMZET ÉRDEKEIT KÉPVISELTE.

1664-BEN EGY NOVEMBERI VADÁSZAT KÖZBEN EGY VADKAN HALÁLRA SEBEZTE. HAMAROSAN ELTERJEDT AZ A HÍR IS, MELY VÁRATLAN HALÁLÁT BÉCSBŐL BUJTOGATOTT ORGYILKOS KEZEKNEK TULAJDONÍTOTTA. NAGY KÖLTŐT, HADVEZÉRT VESZÍTETT VELE A NEMZET.

Dobra verjük

Garai Péter versei

Kérdés

Hogyha megállsz
kétlábon,
és egyiket
felemeled,
egylábon állsz,
vagy féllábon?

Lólábak

Amelyik ló
épkézláb,
gyalogol, de
négykézláb.

Köszöntjük a kongresszust

Május végén nagy tanácskozást tartanak Budapesten a KISZ-tagok sokszázezres táborának választott küldöttei. Fontos esemény ez a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség s egyben az egész ország életében. A kongresszus első teendője a számadás — a küldöttek áttekintik és értékelik azt a munkát, amit a szövetséghez tartozó fiatalok az elmúlt négy év folyamán végeztek. Ezt követi a feladatok meghatározása: mit kell tennie az ifjúságnak az elkövetkező időben ahhoz, hogy hazánk még szebb, még gazdagabb legyen, s hogy az emberek még jobban, még otthonosabban érezzék magukat benne.

A KISZ-kongresszusok határozatai között mindig fontos helyet foglalnak el azok a pontok, amelyek a kisdobosok és az úttörők segítéséről szólnak. Így lesz ez, bizonyára, most is. S a gyerekek biztosak lehetnek benne: a KISZ tagjai, az ifjúvezetők a jövőben is ott lesznek velük minden megmozdulásukon — munkában, szórakozásban, kiránduláson, táborozáson egyaránt.

Kívánjunk együtt a kongresszus küldötteinek hasznos tanácskozást!

Galambdúc: mellékletünk elkészítésének leírása. A galambdúc (házikót) a szokásos módon vágjátok körül, a szaggatott vonalak mentén hajtogassátok ház alakúra. Az ollóval jelzett fehér foltokat (ablakokat) vágjátok ki, majd a pettyes széleken ragasszátok össze a házat. Segítségül jól figyeljétek meg a bal oldalon levő „mintarajzot". Az ablakok barna nyelvecskéit hajtsátok meg és ragasszátok rá mindkét „emeleten" a zöld párkánycsíkot. Az X-alakú barna tartógerendát ragasszátok a ház alá, szúrjatok a közepébe egy hurkapálcát. A galambok közül az egyiket gombostűvel a tetőre rögzíthetitek, kettőt pedig cérnára függesztve az alsó párkányon felfűzhetitek. Az A és B jelű rajzokat a galambok hátára úgy ragasszátok, hogy azon húzhassátok át a cérnát. Ráfújva már röptethetitek is a galambokat. A kész galambdúcot félbevágott krumpliba is szúrhatjátok, de csinosabb és tartósabb, ha virágcserép földjébe helyezitek.

Kedves Coffi! Tegnap este sehogyse találtam a helyem. Nem voltam álmos. Meleg volt, orgonaillat szállt fel a térről. Lenéztem a tizedik emeletről – s kit láttam? Pocak futott lent Csokival, a kutyánkkal. Lekiabáltam: – Hová futsz, Pocak? – Sehova! – felelte. – Gyere te is! – Lesiettem, és együtt futottunk tovább. A sarkon majdnem összeütköztünk Katival és Ivánnal, két nyolcadikossal. Ők is kedvet kaptak a futáshoz. Aztán találkoztunk Pannival meg a papájával, akik az uszodából tértek haza. Beálltak két körre ők is. A csapat végén egy idős néni futott, de nem egészen saját akaratából: két pulija vonszolta lelkesen utánunk.

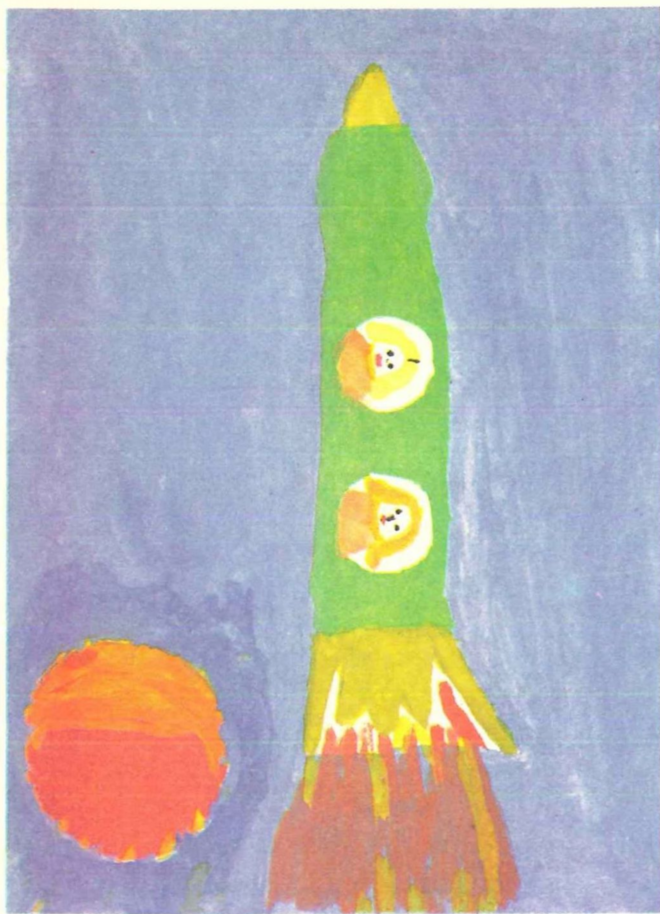

A lakótelepen nagy érdeklődés kísérte esti futásunkat. Szerintem jobban tetszett, mint a tévéműsor, mert minket meg is tapsoltak az ötödik kör végén. Megálltunk és kilihegtük magunkat. Az idős néni épp ott lakott. Mindenkit megkínált sajátkészítésű málnaszörpjével. Hű, de jólesett! Még beszélgettünk egy kicsit, aztán hazamentünk. Úgy aludtam, mint a tej. Ma este megint szaladunk SEHOVA. Mit gondolsz, Coffi, hányan leszünk? Szia! Barátod: Paprika

Marék Veronika munkája

Knittel Krisztina kisdobos munkája, Kazincbarcika

Postafiók 100

Három testvér levele nyitja ma a sort. **Marton Piroska** negyedikes, **Eszter** másodikos, **Hugi** pedig elsőbe jár. (Padrakút, Hársfa utca 5. szám alatt laknak, 8451 az irányítószámuk) Piroskáé a szó: „*Az édesanyánk nagyon sokat dolgozik. Mire felkelünk, már készen vár a reggeli, mert édesanya azt mondja, hogy éhesen nem tudunk figyelni. Nyolckor ő is dolgozni megy. Fél ötkor érünk haza. Otthon az első, hogy elmesélek mindent, ami aznap történt. Anyu nagyon megértő, de azért szigorú. Sokat játszunk együtt. Kikérdezi a leckénket. Együtt örül és búsul velünk. Az édesanyám nagyon fiatal és szép. Ő az én példaképem. Ha megnövök, én is ilyen szeretnék lenni. Ő az én legjobb barátnőm. Szeretném, ha minden gyereknek ilyen anyukája lenne, mint a miénk!*"

Hallgassuk meg Esztert, a középső Marton lányt!

„*A mi családunk öttagú: szüleink és egy nővérem, meg húgom van. Hugi most elsős. Elhatároztam, hogy sokat segítek neki, mert szeretném, ha jó tanuló lenne. Sokat kuktáskodunk a konyhában. Nővéremmel már lecsót is készítettünk. Édesapánk is nagyon szeret minket. Sokat dolgozik és néha bizony fáradt. Ilyenkor csendben játszunk, nehogy zavarjuk. Elhatároztam, hogy nyáron naplót vezetek. Naponta tíz-tizenöt sort írok. Azt ígérték a szüleink, ha jól viselkedünk, kapunk egy igazi, élő kiskutyát! Mi már többször voltunk egyedül otthon. Édesapa ránk meri bízni a házat. Bezárjuk a kaput. Úgy viselkedünk, ahogyan azt ők mondják. Nyugodtan dolgozhatnak munkahelyükön, mert mi vigyázunk mindenre: a kertre, a házra, és legfőképpen egymásra!*"

Úgy gondolom, a Marton testvérek leveleihez igazán nem szükséges bármit is hozzáírnunk.

A **Gagarin raj** (Általános Iskola Zemplénagárd, 3977) beszámolót küldött. Ezt írták:

„*Másodikos kisdobosok vagyunk. Szeptemberben választottuk rajunknak a Gagarin nevet. Tudjuk, ki volt ő és azt is, hogy húsz évvel ezelőtt elsőként járt a világűrben. Ezzel nagy tettet hajtott végre. Képeket gyűjtöttünk róla. Szeretnénk verseket és űrhajós dalokat is tanulni, hogy méltóan szerepeljünk az ünnepségünkön.*"

Biztosan kiválóan sikerült a Gagarin raj munkája! „Orion-akciós" beszámolót küldtek az ebesi (4211) Misa Mackó raj 2. a osztályos kisdobosai is.

„*Az űrhajózással kapcsolatos rajzversenyt rendeztünk. A legjobb munkákat kitettük a rajfalunkra.*"

Kopp Jolán dömsödi tanító néninek külön megköszönjük a levelét.

„*1980 nyarán Farkas Bertalan űrutazása után Zánkán meghirdették az Orion expedíciót. A felhívás tartalmazta a kisdobosok elképzeléseit a jövőről. Osztályom a 4. a. egyik tanulója Sebestyén József fogalmazásai nagy képzelőerőről tanúskodnak.*" A tanító néni elküldte Jóska két írását. Az egyik címe: Beszélni tanítom a robotom, a másiké: Először találkoztam a Télapóval. Hosszuk miatt sajnos nem férnek ide — de nagyon ötletesek. Gratulálunk!

Most pedig Orionon innen — Anyák Napján túl, Gyermeknap előtt ötletpályázatunkból egy kicsi ízelítő következik —, annál inkább, mert júniusban eredményt hirdetünk.

„*Nálunk bevezettük az ötletládát. Ez arra szolgál, hogy az őrsök az ötleteiket felírják és ebbe beledobják. Meghatározott időnként kinyitjuk, és a csapattanács ezt megbeszéli.*" **Boruzs Magdolna** 4. b. Vámospércs, Váci M. u. 7. 4287)

„*Műsorral köszöntöttük a Városi Szociális otthon lakóit. Tréfásan mutattuk be az iskolai és úttörő életünket. A műsor végén sokáig beszélgettünk a nénikkel, bácsikkal. Volt közöttük olyan, aki még a családja képeit is megmutatta nekünk. „Gyertek máskor is kedveskéim! — mondogatták." El is megyünk, és nem azért, mert ezt vállaltuk, hanem mert megszerettük őket.*" **Mókus őrs,** Nagykőrös, Dalmady Gy. u. 10. 2750.)

„*A hulladékgyűjtésért kapott pénzt a csapat táborozására ajánlottuk fel. Nagy eseményre készülünk: rajfoglalkozásunkra meghívjuk az elsősöket. Bábokat készítettünk nekik, mert mi nagy bábosok vagyunk. A bábozás csodálatos időtöltés, szeretnénk megszerettetni velük is. A gyermekvárosi elsősökhöz is ellátogatunk bábjainkkal.*" (3. számú Általános iskola, **Vörös zászló raja,** Eger, Széchenyi út 56. 3300)

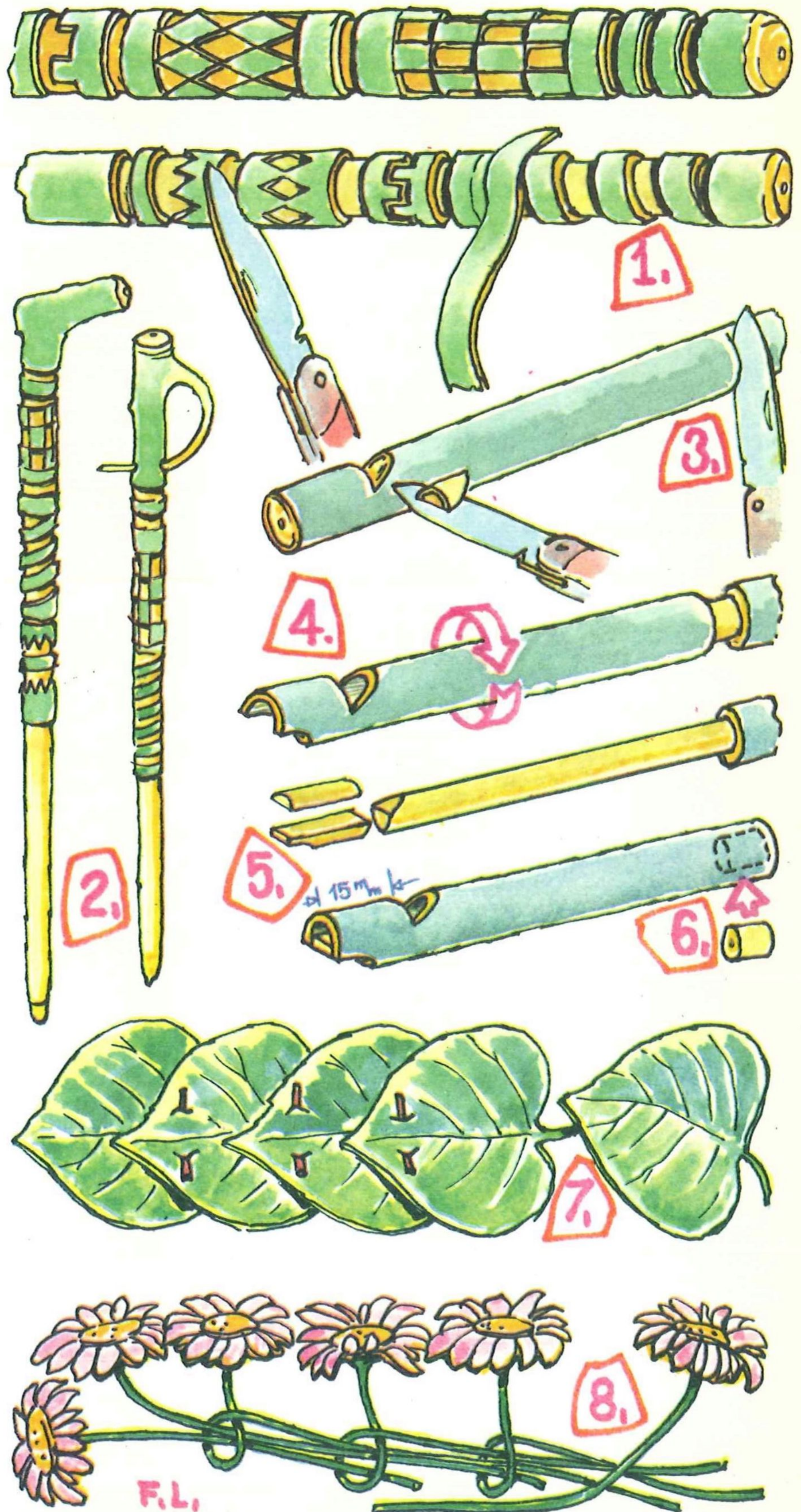
Júniusi lapunkban lesz ötletpályázatunk eredményhirdetése. Tehát júniusban találkozunk!

Ferkai Loránt: Kirándulás közben

Vágj szép egyenes, sima kérgű kőris-, juhar-, mogyoró- vagy egyéb vesszőt, hüvelykujjadnál vastagabbat: mellékágacskáit faragd le, és bothosszúságúra vágva végeit gömbölyítsd el. A kérget cifrázd ki (1. ábra) úgy, hogy azon lefejtett kérgű részek az épekkel váltakozzanak. Gyűrűt úgy vágj, hogy a kés élét rászorítod a kéregre, s a botot elforgatod alatta. Két fakérget átvágó metszés között levő csík kiemelésével előtűnik a fa sárgásfehér teste. Csigavonalat ferdén tartott kés alatti forgatással metszhetsz. De van sakktáblás, cakkos és egyéb díszítmény is. Elég, ha a bot felső harmadát vagy felét cifrázod ki. A 2. ábránkon fogantyús és „kardmarkolatos" botokat látsz. Ezekhez nagy gonddal keresd ki az alkalmas vesszőt. Csak olyan helyen vághatsz magadnak botot, ahol az nincs tiltva, s ott is az úttól, ösvénytől beljebb, nehogy elcsúfítsd az erdőt, ligetet. A levágott csonkot faragd egyenesre, a forgácsot rejtsd el az avar alá.

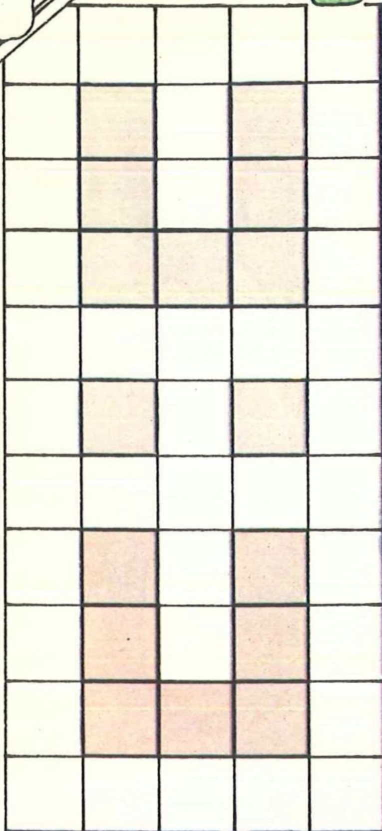
Kisarasznyi fűz-, orgona-, gyertyán- stb. vesszőből — vagy az előbbi cifrázott botból visszamaradt darabkából — sípot készíthetsz. Vastagabb végénél egy merőleges és egy ferde késvágással faragj ki belőle egy ék alakú darabkát, ez lesz a síp nyílása, a „holdviláglyuk" (3.). A másik végéhez közel vágd körül a kérget, eddig fog tartani a síp. A nyílás felőli végén ívesen faragd az ágdarabot szájbaillőre (4.), majd a kés hátával kopogtasd-ütögesd az egész kérget körben végig, hogy az elváljon a fától, ami ilyenkor még könnyen sikerül. Ha elvált, akkor egy csavarintással lehúzhatod a fáról a kéregcsövet. A lyuk és a vég közötti darabot vágd le (5.), felső részét hasítsd le, s az alsó részt dugd vissza eredeti helyére, a cső végébe. A csupasz ágdarabot dugd be kissé a síp nyitott végébe és fújj be a másik oldalon. Ha beljebb nyomod a „dugót", a hang magasabb lesz. A kívánt hangmagasságnak megfelelő hosszúságú elzáró dugódarabot (6.) vágd le, és zárd be vele véglegesen a sípot.

Kisebbek szeretik magukat levéllel, virággal felékesíteni. A 7. ábránkon levelekből tüskékkel összetűzött fejdíszt, a 8.-on százszorszép virágokból font koszorút látsz.

Májusi fejtörő

Rakd össze!

Rakjatok össze ezekből a darabokból egy négyzetet.

Keresztrejtvény

1	2		3	4	5	6		7	↴
8			9					10	
11				12			13		
14			15			16		17	
		18							
19	20		21					22	
23				24			25		

Vízszintes: 1. Jelszavunk (a nyíl irányában folytatva). 8. Rag. 9. Ezen van a fej. 10. Vége vége. 11. Kerek szám. 12. Névelő. 13. Ház része. 14. Erdő eleje. 15. A fonalat tekerik rá. 17. Így írták régen a cs betűt. 18. Májusi virág. 19. Kutya. 21. Valéria becézve. 22. Nem régi. 23. Mézet gyűjt. 24. Énekhang. 25. Őrzője, röviden.

Függőleges: 1. Eszesség. 2. Füzetbe jegyez. 3. Betű kimondva. 4. Vágtat. 5. Aszalt szőlőfajta. 6. Sok Á. 7. Kutya teszi. 15. Ilyen vadász is van. 16. Tóni vége. 20. Ilyen osztály is van. 22. Tanár..., megszólítás.

A keresztrejtvényből küldjétek be a **vízszintes 1, 18,** a **függőleges 1, 4** megfejtését.

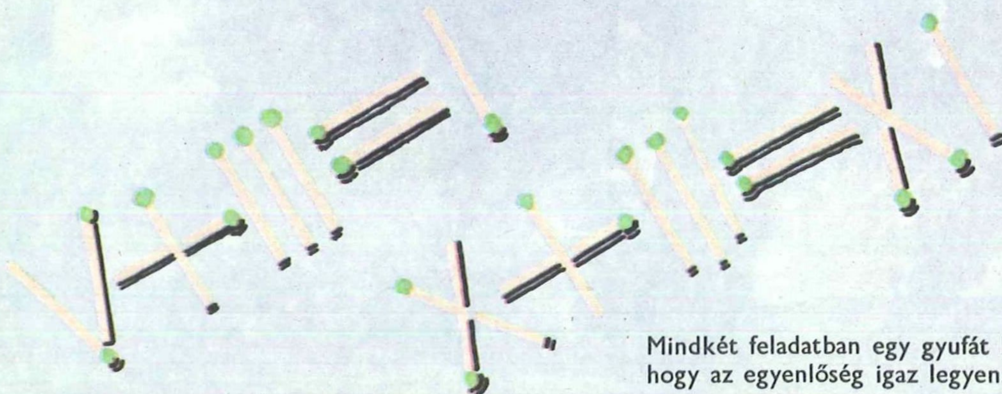
Ünnepély

Az úttörők május elsejei ünnepélyén Pali, Jani és Feri szerepeltek. Egyikük, aki nyolcadikos, mondta az ünnepi beszédet, a másik hegedült, a harmadik szavalt. A következőket tudjuk: Jani csak ötödikes, de szavalni szeretett volna. Feri nem hallotta jól a beszédet, mert hátul állt. Pali nem tud hegedülni. Ki mondta a beszédet, ki szavalt és ki hegedült?

Közmondás mássalhangzók nélkül

IIEIÁÁÚAUAÁÁ

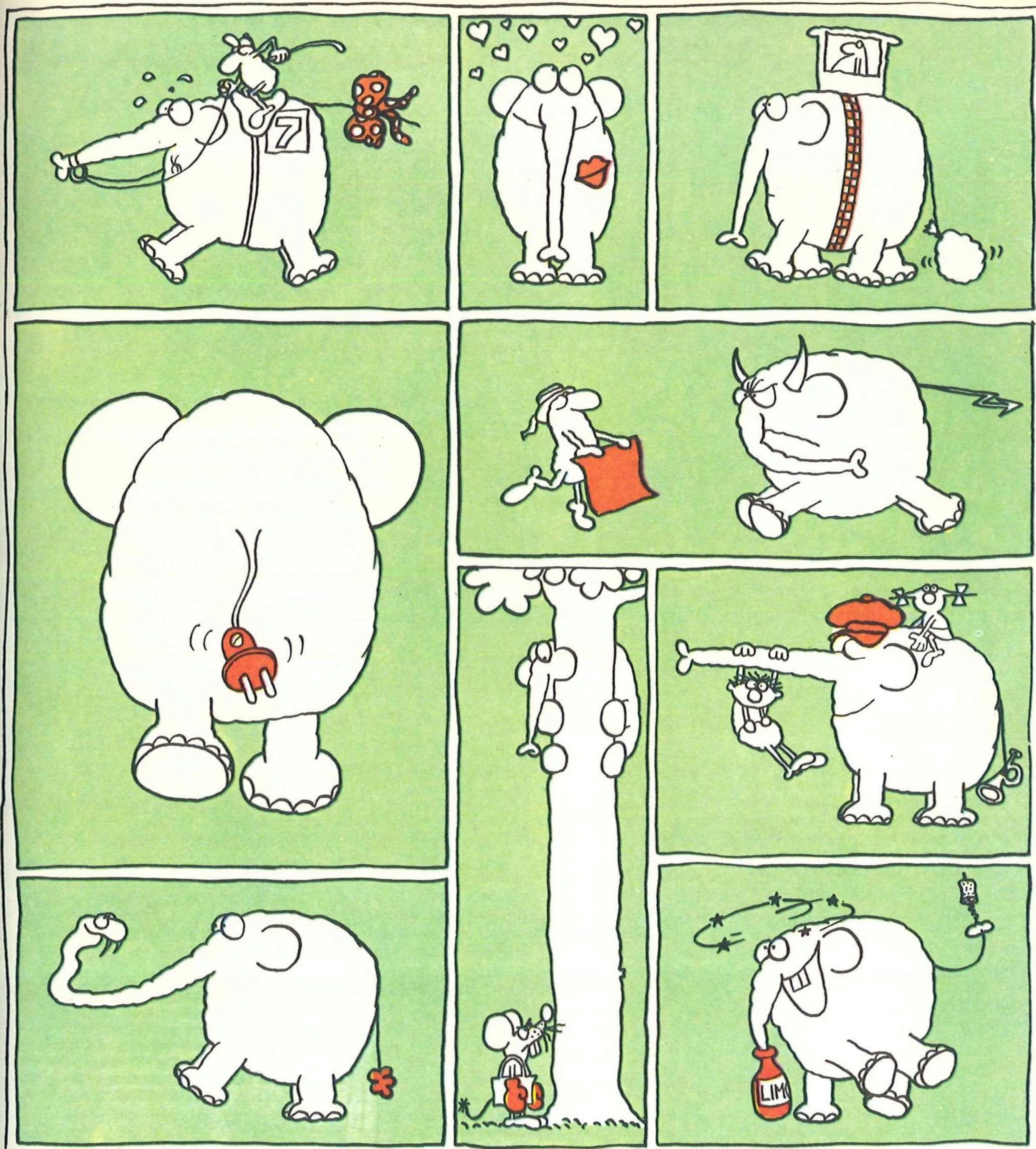
Gyufa-számtan

Mindkét feladatban egy gyufát kell máshová tenni, hogy az egyenlőség igaz legyen.

Figyelem: A márciusi, áprilisi és májusi megfejtéseiteket, a 7, 8, 9-es számokkal együtt, e hó végéig küldjétek el szerkesztőségünk címére, Kisdobos szerkesztősége, Budapest 1502. Postafiók 100. A helyes megfejtésekről Székely Bertalan: „Az egri nők" című híres festményét ábrázoló képeslapon küldünk értesítést. A júniusi Kisdobosban olvassátok el, mit kell tennetek a kapott képeslapokkal.

Steffen Jahsnowski rajza

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXX. évf. 5. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 81.0232. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Szőnyei György**, a hátsó borító **Görög Júlia** munkája
A képtörténetet **Papp László** írta, **Felvidéki András** rajzolta

Ára: 5,50 Ft

